

GÜNCEL EKONOMİK MESELELER

Doç. Dr. Hakkı ÇİFTÇİ

© Copyright 2020

Bu kitabın, basım, yayın ve satış hakları Akademisyen Kitabevi A.Ş.'ne aittir. Anılan kuruluşun izni alınmadan kitabın tümü ya da bölümleri mekanik, elektronik, fotokopi, manyetik kağıt ve/veya başka yöntemlerle çoğaltılamaz, basılamaz, dağıtılamaz. Tablo, şekil ve grafikler izin alınmadan, ticari amaçlı kullanılamaz. Bu kitap T.C. Kültür Bakanlığı bandrolü ile satılmaktadır.

ISBN

978-625-7707-43-5

Kitap Adı

Güncel Ekonomik Meseleler

Yazar

Hakkı ÇİFTÇİ

Yayın Koordinatörü

Yasin Dilmen

Sayfa ve Kapak Tasarımı

Akademisyen Dizgi Ünitesi

Yayıncı Sertifika No

47518

Baskı ve Cilt

Vadi Matbaacılık

Bisac Code

BUS069000

DOI

10.37609/akya.809

GENEL DAĞITIM

Akademisyen Kitabevi A.Ş.

Halk Sokak 5 / A

Yenişehir / Ankara

Tel: 0312 431 16 33

siparis@akademisyen.com

www.akademisyen.com

İÇİNDEKİLER

Giriş.....	1
------------	---

1. BÖLÜM

Türkiye Ekonomisinin Post Modern Politik Ekonomi Sürecine Uyum İmkanları ve Sorunları

1.GİRİŞ	5
2.Dünyadaki Politik Ekonominin Gelişme Seyri	6
3.Post Modern Politik Ekonomi Çağında Türkiye.....	11
SONUÇ VE DEĞERLENDİRME	13
Kaynakça:.....	14

2. BÖLÜM

Katılım Bankacılığında İlkem Hak Modeli

1. GİRİŞ.....	18
2. Geçmişten Günümüze Bankacılık	21
3. Katılım Bankacılığı İşleyişi, Katkıları ve Organizasyonu.....	22
4. İnsana Layık Katılım Ekonomisi Modeli: Hak Merkezli Dayanımacı Dünya .28	
Sonuç Yerine:.....	32
İlkem Hak Modeli Çerçevesinde; Tezler, Antitezler, Sentezler, Kısa Tartışmalar ve Aksiyomlar	32
Siyasi ve İktisadi Konjonktürdeki Değişikliklerden Yararlanma Büyük Ölçüde Tehlikeli ve Riskli Veya Meşru Olmayan İşlere Girişme	37
Ganimet ve Miras	37
Siyasi ve İktisadi Konjonktürdeki Değişikliklerden Yararlanma	37
Gelir ve Servet Dağılımı, İstismar Olgusunun Değerlendirilmesi.....	38
Aksiyomlar	39
Yararlanılan Kaynaklar	46
İnternet Kaynakları	47

3. BÖLÜM

Türkiye'nin Uluslararası Rekabet Gücünü Arttırıcı Temel Göstergelerinin Mevcut Durumu ve Gelişme Potansiyeli

Giriş.....	49
1. Rekabet Gücü Kavramı ve Teorik Boyut.....	51
2. Küresel Rekabet	57
3. Türkiye'nin Uluslararası Rekabet Gücü.....	62
Sonuç.....	73
Yararlanılan Kaynaklar	75
Teorik Açıdan Gelir Dağılımını Düzeltici Para Ve Maliye Politikaları	77

4. BÖLÜM

Teorik Perspektifte Gelir Dağılımı İle İlgili Tartışmalar

4.1. İktisadi Düşünce Okullarının ve Önde Gelen Temsilcilerin Gelir Dağılımına Yaklaşımı.....	87
4.2. Fonksiyonel Gelir Dağılımına Dönük Başlıca Teoriler	91
4.3. Bölüşüm Adaleti Teorileri.....	109
4.4. Gelir Dağılımını Belirleyen Yapısal Faktörler	111
1.5. İktisadi Kalkınma Teorileri Çerçevesinde Gelir Dağılımı	112
4.6. Gelir Dağılımı Eşitsizlik Ölçütleri.....	113
4.7. Rekabet ve Devletin Gelir Dağılımına Müdahalesine Bakış	114
4.8. Uygulanan Para ve Maliye Politikaları	131
4.9. Çeşitli Ülkelerde Gelir Dağılımı Uygulamaları.....	135
4.10. Türkiye'de Gelir Dağılımı Uygulamaları	151
4.10.1. Para Politikaları	153
4.10.2. Maliye Politikaları	155
4.10.3. Türkiye Ekonomisinde Gelir Dağılımını Düzeltici Güçlü Yanlar, Zayıf Yanlar, Fırsatlar ve Tehditler.....	180
Sonuç ve Öneriler	189
Yararlanılan Kaynaklar	194

Umut
İnsanın Azığıdır,
Başarı, Gururu Ve Zaferi İsteyenler,
Fırtınalı Havada Bile Baharı Yaşayanlardır!...
Mesele;
Kışı, Yaza Dönüştürebilmektir.
Mesele Düşmek Değil,
Ayağa Kalkamamaktır...
Sabredip Mücadele Edenler İçin,
Kışın Sonu Bahardır.
Tıpkı Bir Şeyin Bitişinin
Yeni Bir Başlangıca Sebep Olabildiği Gibi....

Hak, Hakikat
Ve Adalet Yolunda,
Göstermiş Oldukları Duruşlarıyla
Ebedi Huzuru Bulduğum
Yaşam Sebebimin Özneleri;
Can Evlatlarıma,
Kardeşlerime
Ve Eşime

KAYNAKLAR

- Aktan Coşkun Can Ve Vural İstiklal Yaşar(2002), Başlıca Fonksiyonel Gelir Dağılımı Teorileri ve Bölüşüm Adaleti,Aktan Coşkun Can (Ed.), Yoksullukla Mücadele Stratejileri, Ankara:Hak-İş Konfederasyonu Yayınları, 2002.
- Aktan Coşkun Can Ve Vural İstiklal Yaşar(2002), Başlıca Fonksiyonel Gelir Dağılımı Teorileri ve Bölüşüm Adaleti,Aktan Coşkun Can (Ed.), Yoksullukla Mücadele Stratejileri, Ankara:Hak-İş Konfederasyonu Yayınları, 2002.
- Ayhan, Emin Haluk, “Türkiye’de Bölgelere Göre Tarımsal Gelir Reel Endekslerindeki Gelişmeler (1974-1995)”, Yeni Türkiye, Sayı:6, 1995, s.180.
- Aziz Çelik, “Sigorta Primleri, Vergi Dilimleri ve Çifte Standart”, Dünya Gazetesi 11 Eylül 2003
- Abramovitz, Moses(1983), “Orta Yolda Ağır Aksak Giderken”, Dünya Ekonomisinde Bunalım(Seçme Yazılar), Ar Basım Yayım ve Dağıtım A.Ş.İstanbul, 1983, Çev.Sağlam Dünder ve Çakman Kemal, s.49
- Bilen Mahmut,Yumuşak İ.Güran(2001), “Gelir Dağılımı Beşeri Sermaye İlişkisi ve Türkiye Üzerine Bir Değerlendirme”, Dr. Araştırma Görevlisi, Kocaeli Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi, İktisat Bölümü, Araştırma Görevlisi, Sakarya Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi, İktisat Bölümü
- Bilen Mahmut, Muharrem Es(1998),” Gelir Dağılımı Sorunu ve Çözümünde Yeni Arayışlar, Yönetim ve Siyasette Etik Sempozyumu, 1998, Adapazarı. ss. 376-399
- Çelik, Aziz(2004), “AB Ülkeleri ve Türkiye’de **GELİR EŞİTSİZLİĞİ: PIYASA DAĞILIMI-YENİDEN DAĞILIM**”, Çalışma ve Toplum, 2004/3, Kristal-İş Sendikası Eğitim Dairesi Müdürü
- Frederick A. Von Hayek, The Road to Serfdom, London: Routledge, 2001, s.4.
- DPT, Gelir Dağılımı ve Yoksullukla Mücadele Çalışma Grubu Raporu Sunuş Metni, İzmir İktisat Kongresi 2004
- Dinçer, Özasan, Kavasoglu İllerin ve Bölgelerin Sosyo-ekonomik Gelişmişlik Sıralaması Araştırması (2003), <http://ekutup.dpt.gov.tr/bolgeisel/gosterge/2003-05.pdf>, erişim tarihi, 27/09/2006
- Güçlü,Sami, Bilen Mahmut(1995), ”1980 Sonrası Dönemde Gelir Dağılımında Meydana Gelen Değişmeler”, Yeni Türkiye Dergisi, Sayı. 6, Eylül - Ekim 1995. ss. 160-171
- Kazgan Gülten, “Giriş”, Türk Ekonomisine Sosyal Demokrat Çözümler, Cilt :1, İstanbul: TÜSES Vakfı, 1991, s. 2-3
- www.sbe.deu.edu.tr/Yayinlar/dergi/dergi02/bolum1.htm - 273k, Bölüşüm İlişkileri Ve Bu İlişkilerin Düzenlenmesinde Etkili Olabilecek İktisat Politikalarının Değerlendirilmesi,Erişim tarihi:29/09/2006
- www.sbe.deu.edu.tr/Yayinlar/dergi/dergi02/bolum1.htm - 273k, Bölüşüm İlişkileri Ve Bu İlişkilerin Düzenlenmesinde Etkili Olabilecek İktisat Politikalarının Değerlendirilmesi,Erişim tarihi:29/09/2006
- Lepas, Armand(1983), “Post Keynesyen Düşünce”, Ar Basım Yayım ve Dağıtım A.Ş.İstanbul, 1983, Çev. Sağlam Dünder ve Çakman Kemal, s.171
- Kuvvet Lordoğlu, Nurcan Özkaplan ve Mete Törüner, Çalışma İktisadı, 3. Baskı, İstanbul: Beta, 1999, s.137
- Friedrich A. Hayek, Law Legislation and Liberty, Volume 2: The Mirage of Social Justice, Chicago: The University of Chicago Press, 1976, s.67-69.
- Kari Polanyi Levitt, “The Great Transformation from 1920 to 1990”, Karl Polanyi in Vienna- The Contemporary Significance of The Great Transformation, Ed: Kenneth McRobbie, Kari Polanyi Levitt, London: Black Rose Books, 2000, s.3.

- Milton Friedman, Kapitalizm ve Özgürlük, Çeviren: Doğan Erberk ve Nilgün Himmetoğlu, İstanbul: Altın Kitaplar, 1988, ss 47-68 ve 203-204.
- Suzanne De Brunhoff, Devlet ve Sermaye, Çeviren: Kuvvet Lordoğlu, Ankara: İmge Kitabevi, 1992, s.18.
- Peterson, Wallace C., Income, Employment, and Economic Growth; Gelir İstihdam ve Ekonomik Büyüme”, Eskişehir İktisadi ve Ticari İlimler Akademisi Yayınları:145, Çeviren Servet Mutlu, Eskişehir 1976, s.451
- Peterson, Wallace C., Income, Employment, and Economic Growth; Gelir İstihdam ve Ekonomik Büyüme”, Eskişehir İktisadi ve Ticari İlimler Akademisi Yayınları:145, Çeviren Servet Mutlu, Eskişehir 1976, s.457
- www.metinberber.ktu.edu.tr/linkler/gdag.doc
- Çoban Orhan, Çoban Serap(2002), “ Globalleşme İndeksiyle Türkiye’nin Rekabet Gücünün Ölçülmesi: AB Ülkeleriyle Bir Karşılaştırma”, 1970-2001, Erciyes Üniversitesi Nevşehir İİBF, İktisat Bölümü
- Doğan, Alptekin, Gelir Dağılımının İyileştirilmesi ve Toplumun Çağdaş Standartının Yükseltilmesi ve Gelir ve Refah Politikalarının Rasyonel Yapıda Yönlendirilmesi, DPT Yayını, Ankara, 1988, s.24, Aktaran; Bilen Mahmut,Yumuşak İ.Güran(2001), “Gelir Dağılımı Beşeri Sermaye İlişkisi ve Türkiye Üzerine Bir Değerlendirme”, Dr. Araştırma Görevlisi, Kocaeli Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi, İktisat Bölümü, Araştırma Görevlisi, Sakarya Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi, İktisat Bölümü
- Güran Mehmet Cahit (2000), Kamusal Müdahaleler Ve Ekonomik Performans Hacettepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Maliye Anabilim Dalı Doktora Tezi Ankara, Aralık, 2000
- Fritz Neumark, Vergi Politikası, İstanbul: Filiz Kitabevi, 1975, s.21.
- Doğan Şenyüz, “ Vergi Adaleti Açısından Motorlu Taşıtlar Vergisi Tarifesinin Değerlendirilmesi”, Bursa Bilanço Dergisi, Sayı: 17 (Aralık, 2000), s.9.
- Schultz, Theodore W., “The Economic Importance of Human Capital in Modernation,” Education Economics, Volume:1, Issue:1, 1993, s.14., Aktaran, www.metinberber.ktu.edu.tr/linkler/gdag.doc,Erişim Tarihi27/09/2006
- Atkinson, s.29. , www.metinberber.ktu.edu.tr/linkler/gdag.doc,Erişim Tarihi27/09/2006
- Aktaran, www.metinberber.ktu.edu.tr/linkler/gdag.doc,Erişim Tarihi27/09/2006
- Kazgan, Gülten, Türkiye’de Gelir Bölüşümü Dün ve Bugün, Friedrich Ebert Vakfı Yayını, İstanbul, 1990, s.17.
- Stiglitz, Josep E., Kamu Kesimi Ekonomisi , çev: Ömer Faruk Batırel, Mar. Üni. İİBF Yayını No: 396, İstanbul, 1994, s.37.
- Tony Atkinson, Income Inequality and the Welfare State in a Global Era, The J. Douglas Gibson Lecture, School of Policy Studies, Queen’s University, 2002, s. 2
- Paul Hirst and Grahame Thompson. Globalization in Question. 2nd Edition. Oxford, Polity, 2003, s. 74
- Aktaran, www.metinberber.ktu.edu.tr/linkler/gdag.doc,Erişim Tarihi27/09/2006
- Korkut Boratav, A. Erinc Yeldan ve Ahmet H. Köse, Globalization, Distribution and Social Policy, New School University Center for Economic Policy Analysis, 2000, www.news-school.edu/cepa (Erişim, 1 Ekim 2004)
- Manning, Nick. “Welfare, Ideology, and Social Theory”. Social Policy. (Ed: John Baldock ve diğerleri). Second Edition, Oxford: Oxford University Pres, 2003, s.47.
- Manning, s. 48; Allan Cochrane ve diğerleri (Ed.), Comparing Welfare State, Second Edition, London: Sage Publications, 2002, s. 10-11; Gøsta Esping-Andersen, Why We Need a New Welfare State. New York: Oxford University Pres (2003) s.13-17.

- Meryem Koray, Avrupa Toplum Modeli. İstanbul: Tüses Yayını, 2002, s. 181.
- Ronaldo Munck, Emeğin Yeni Dünyası, Çeviren: Mahmut Tekçe, İstanbul: Kitap Yayınevi, 2003, s.24.
- Ian Dennis ve Anne-Catherine Guio, Poverty and social exclusion in the EU, Statistics in focus, Eurostat, 2004
- Ön Ulusal Kalkınma Planı (2004-2006), Mevcut Ekonomik ve Sosyal Durum <http://ekutup.dpt.gov.tr/plan/o-ukp.pdf>, Erişim tarihi 21/09/2006
- Palamut,M.;Yüce Mehmet(2001), “Türkiye’de 1980 Sonrası Mali Politikalar”, Celal Bayar Üniversitesi,İktisadi Ve İdari Bilimler Fakültesi Maliye Bölümü, 28-31 Mayıs 2001, 16. Türkiye Maliye Sempozyumu
- Temel, Adil - Mehmet Ali Kelleci, Milli Gelirin Fonksiyonel Dağılımındaki Gelişmeler (1980-1994), Yeni Türkiye, Sayı: 6, Ankara, 1995, ss. 172-176.
- Aktaran; Bilen Mahmut,Yumuşak İ.Güran(2001), “Gelir Dağılımı Beşeri Sermaye İlişkisi ve Türkiye Üzerine Bir Değerlendirme”, Dr. Araştırma Görevlisi, Kocaeli Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi, İktisat Bölümü, Araştırma Görevlisi, Sakarya Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi, İktisat Bölümü
- DİE, 06.10.2004 Haber Bülteni, Gelir Dağılımı Sonuçları, 2003
- Anadolu Ajansı, 10.06.2004
- Hürriyet Gazetesi, 7 Kasım 2003; Milliyet Gazetesi, 8 Kasım 2003,
- DİE Haber Bülteni, Hanehalkı Bütçe Anketi Gelir Dağılımı Sonuçları, 6.11.2003
- Mustafa Sönmez, “DİE’nin gelir dağılımı komedisi”, 8 Kasım 2003, www.ntvmsnbc.com.tr/news/242978.asp?cp1=1
- DİE, Hane Halkı İşgücü Veri Tabanı (www.die.gov.tr)
- OECD Sosyal Koruma İstatistikleri 1998 yılına ait veriler
- <http://www.oecd.org/dataoecd/43/14/2087083.xls> (Erişim: 19 Ocak 2004)
- 19 Ekim 2004 tarihli gazetelerde 2005 Bütçesi ile ilgili yer alan haberler; Aziz Çelik, “İmdat Sosyal Güvenlik”, Radikal 2, 24 Ekim 2004; Aziz Çelik, Başbakan SSK’da yanılttı, Radikal Gazetesi 9 Kasım 2004.
- Recep Kapar, “Sosyal Güvenlik Sistemine Reform Önerisi”, Sendikalar Notları, Sayı 23, Ağustos 2004, s. 32.
- Sweezy Paul M.(1983), “Dünya Ekonomisinde Bunalım Seçme yazılar; ABD’de Ekonomik Kriz”, Ar Basım Yayım ve Dağıtım A.Ş.İstanbul, 1983, Çev. Sağlam Dündar ve Çakman Kemal, s.12
- Can Aktan’ın web sayfası
- <http://www.canaktan.org/ekonomi/yoksulluk/anasayfa-yoksulluk.htm>
- Gelir Dağılımında Adaletsizlik ve Yoksulluk
- http://www.canaktan.org/canaktan_personal/canaktan-arastirmalari/yoksulluk.htm
- Sekizinci Beş Yıllık Kalkınma Planı – Gelir Dağılımının İyileştirilmesi ve Yoksullukla Mücadele Özel İhtisas Komisyonu Raporu
- <http://ekutup.dpt.gov.tr/ekonomi/gelirdag/oik610.pdf>
- Türkiye’de Yoksulluğun Ölçülmesi ve Sosyo-Ekonomik Yapılarla İlişkisi-Ercan Dansuk
- <http://ekutup.dpt.gov.tr/gelirdag/dansuke/yoksullu.pdf>
- İllerin Sosyo-Ekonomik Gelişmişlik Sıralaması Araştırması-
- <http://ekutup.dpt.gov.tr/bolgesel/dincerb/il/1.pdf>
- Türkiye’de Bölgelerarası Dengesizlik Sorunu ve Çözüm Önerileri
- <http://www.canaktan.org/ekonomi/yoksulluk/dorduncu-bol/bolgesel-dengesizlik.pdf>
- Türkiye Ekonomisinde Yoksulluk Sorunu ve Yoksulluğun Analizi-Özcan Dağdemir
- <http://www.canaktan.org/ekonomi/yoksulluk/ucuncu-bol/dagdemir.pdf>
- Türkiye’de Yoksulluk

- <http://www.tusiad.org/turkish/rapor/gelir/BOLUM4.pdf>
Türkiye'de ve Dünyada Yoksulluk Ölçümleri Üzerine Değerlendirmeler-Güzin Erdoğan
<http://www.canaktan.org/ekonomi/yoksulluk/ucuncu-bol/erdogan.pdf>
Sürdürülebilir Kalkınma Dünya Zirvesi Türkiye Ulusal Raporu, Yoksulluk
http://www.cevko.org.tr/surdur/rapor_turk/6%20-%20yoksulluk.enson.pdf
Türkiye'de Yoksulluk Sorunu ve Boyutları-Recep Dumanlı
<http://www.canaktan.org/ekonomi/yoksulluk/ucuncu-bol/dumanli.pdf>
Birleşmiş Milletler, Uluslar arası Para Fonu, Ekonomik İşbirliği ve Kalkınma Örgütü ve
Dünya Bankası Grubu-Herkes İçin Daha İyi Bir Dünya Raporu
<http://www.canaktan.org/ekonomi/yoksulluk/ikinci-bol/herkes-icin-dunya.pdf>
Türkiye'de Yoksulluğun Sosyo-Ekonomik Analizi-Sema Alıcı
<http://www.canaktan.org/ekonomi/yoksulluk/ucuncu-bol/sema-alici.pdf>
Devlet İstatistik Enstitüsü-Ekonomi-Finans Sayfası
<http://www.die.gov.tr/konularr/ekonomi.htm>
2002 Hanehalkı Bütçe Anketi : Gelir Dağılımı Ve Tüketim Harcamalarına İlişkin Sonuçların
Değerlendirilmesi-Zafer Yükseler
<http://www.tek.org.tr/tartisma/pdf/HANE2002.pdf>
Gelir Dağılımı - Beşeri Sermaye İlişkisi veTürkiye Üzerine Bir Değerlendirme-İbrahim
Yumuşak Mahmut Bilen
<http://www.econturk.org/Turkiyeekonomisi/bilen00.pdf>
2002 Hanehalkı Bütçe Anketi Gelir Dağılımı Sonuçları
<http://www.die.gov.tr/TURKISH/SONIST/HHGELTUK/071103.htm>
Sosyal İmkanlar Yoksulluğu ve Türkiye'nin Konumu
http://www.canaktan.org/canaktan_personal/canaktan-arastirmalari/yoksulluk/aktan-sos-yal-imkanlar-yoksullugu.pdf
Başlıca Fonksiyonel Gelir Dağılımı Teorileri ve Bölüşüm Adaleti
<http://www.canaktan.org/ekonomi/yoksulluk/birinci-bol/aktan-vural-bolusum-adaleti.pdf>
Global Yoksulluk Raporu
<http://www.canaktan.org/ekonomi/yoksulluk/besinci-bol/okinawa.htm>
Niçin Bazı Milletler Zengin, Bazıları Yoksul?
<http://www.canaktan.org/ekonomi/yoksulluk/ikinci-bol/nicin-milletler-zengin.pdf>
Birleşmiş Milletler Yoksullukla Mücadele İçin Öneriler
<http://www.canaktan.org/ekonomi/yoksulluk/besinci-bol/bm-yoksullukla-mucadele-icin.htm>
Yoksulluk Sorununun Nedenleri Ve Yoksullukla Mücadele Stratejileri
<http://www.canaktan.org/ekonomi/yoksulluk/dorduncu-bol/yoksulluk-nedenleri.pdf>
İnsani Kalkınma: Türkiye'nin Dünyadaki Yeri-Gül Sağır,Yeşim Yüksel
<http://www.tcmb.gov.tr/yeni/iletisimgm/gulsagir.htm>